

INGEZONDEN.

PRIESNITZOMSLAGEN BIJ LONGONTSTEKING.

Het artikel van coll. VAN DER VELDE in het *Tijdschrift* van 16 dezer en de critiek daarop van coll. DE HARTOGH JR. in hetzelfde *Tijdschrift* van een week later, heb ik met aandacht gelezen, daar ik hier als geneeskundige op een mijnonderneming vrij veel pneumonielijders onder behandeling krijg.

Ook ik heb steeds PRIESNITZ-omslagen toegepast, en kan niet zeggen, dat deze meer kwaad dan goed doen, integendeel, de patiënten werden er dikwijls rustiger door.

De bezwaren door coll. DE HARTOGH JR. genoemd, kan ik niet deelen. Hij schrijft:

„1. Het aanleggen vermoeit den patiënt, die voor alles rust noodig heeft, veelal zeer; dit geldt in het bijzonder, waar geen geschoolde hulp aanwezig is”.

Het aanleggen van een PRIESNITZ-verband om de borst, wanneer dit hoogstens 2 maal per dag geschiedt, zal den patiënt naar mijn meening niet vermoeien, althans niet noemenswaard; en vooral, wanneer men in plaats van een zwachtel een z.g.n. goerita gebruikt, kan men het aanleggen zonder den patiënt op te heffen.

„2. Zit het verband goed, dan belemmert het vaak de ademhaling, die toch al moeilijk is; zit het niet goed, dan komt de natte doek ten slotte terecht op buik, bil of lendenen”.

Bij hevige onrust en dyspnoe, (meestal zijn dit ernstige gevallen met ongunstige prognose) belemmert naar het schijnt niet alleen het verband, doch ook de kleeren de ademhaling, en in dit geval krijgt de patiënt bij mij geen PRIESNITZ-verband.

Dikwijls heb ik hierbij goede resultaten gezien van morphine-injectie (1—2 injecties van 10 mgr. voldoende) en hexeton intramusculair.

Wat het afzakken van het verband naar buik, bil of lendenen betreft, dat kan men voorkomen door twee reepen verbandkatoen kruiselings over de schouders te spannen en de einden aan den ondersten rand van het verband met veiligheids-spelden te bevestigen (bij wijze van een bretel).

„3. Het veroorzaakt vaak huiduitslagen, vooral bij jonge kinderen (vaseline-bescherming)”.

Mijn patiënten waren hoofdzakelijk volwassenen (koelies) en ik liet de PRIESNITZ-omslagen alleen aanleggen gedurende de koortsperiodes, dus bij croupeuse pneumonie hoogstens 8—9 dagen, en slechts bij enkele gevallen, waar de koorts langer duurde als gevolg van een complicatie bijv. empyeem of aantasting van een andere kwab, tot ongeveer 2 weken. In dit laatste geval zag ik wel vaak eczeem ontstaan, en dan verving ik het PRIESNITZ-verband zonder nadeel te ondervinden door ichtyolzalverband.

Wat het PRIESNITZ-verband in het algemeen betreft, denk ik wel, dat de behandeling van ontstekingsinfiltraten, waarbij operatie nog niet geïndiceerd is, met een PRIESNITZ-verband met Burrowoplossing nog algemeen toegepast wordt.

Manggani (Sumatra's Westkust) Ned. Indië.

5 April 1929.

B. J. TH. UMBOH, Ind. arts.

HET WEGNEMEN VAN DEN PROCESSUS VERMIFORMIS BIJ VOLWASSEN VROUWEN ZONDER VOORAFGEGAAN GYNAECOLOGISCH ONDERZOEK.

Ik had gedacht, dat het, na de talloze waarschuwingen der gynaecologen, niet meer zou voorkomen, maar ik moet mij die illusie ontnemen.

Onlangs zag ik een patiënt, sedert jaren gehuwd en kinderloos, lijdende aan een onmiskerbare chronische aandoelingen der „adnexa uteri” bij wie, eenige maanden te voren, door een bekwaam chirurg, de processus vermiformis was verwijderd zonder dat te voren een gynaecologisch onderzoek had plaats gevonden.